

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU2015:16 Ökat värdeskapande ur immateriella tillgångar

(dnr N2015/2421/IF)

Sammanfattning

PRV ställer sig överlag positiv till utredarens förslag, och pekar i detta remissvar också på hur förslagen kan stärkas ytterligare.

Utredaren pekar tydligt ut de utmaningar och prioriteringar som Sverige står inför med de vägval som gjorts och den målbild som satts upp. Att kunskapen om immaterialrätt och immateriella tillgångar finns hos såväl individer, beslutsfattare, företag som andra organisationer är av avgörande betydelse för att kunna ta tillvara immateriella värden som skapas, vilket i sig är en förutsättning för en bärkraftig ekonomi.

Utredarens förslag pekar tydligt ut vilken viktig roll immaterialrätten har att spela, och att organisationer som har till direkt uppgift att arbeta med frågor kring immaterialrätt inte ensamma kan säkerställa att denna roll fylls. Förslagen gör tydligt att de delar av samhället som arbetar med att stötta innovation måste inlemma immaterialrätten i sin verksamhet.

Utredningens vägval och målbild

Utredaren har gjort relevanta vägval och satt upp en mycket bra målbild.

Avsnitt 8.1.1

Bör PRV fokusera på kärnverksamheten eller utveckla en rådgivande roll?

PRV håller med om att det är viktigt med en oberoende myndighetsroll och att PRV därför inte ska utveckla en affärsrådgivande roll. Det är dock angeläget att PRV fortsätter att ha en vägledande roll inom immaterialrätten, och även utökar denna i enlighet med förslaget i avsnitt 8.7. Aktörerna i innovationssystemet som arbetar med affärs- och innovationsrådgivning är en central målgrupp för PRV:s kunskapshöjande insatser och värdefulla partners för att nå ut med kunskap till individer och företag.

Utredaren anser att kärnverksamheten är PRV:s viktigaste roll i innovationssystemet. PRV bekräftar detta och understryker att utöver kärnverksamhetens egenvärde i form av en högkvalitativ immaterialrättsgranskning, är den också en förutsättning för att PRV ska kunna fylla andra roller inom information, kunskapsspridning, utbildning och tjänster.

Avsnitt 8.1.2

Är det viktigt för Sverige att PRV kan behålla sin PCT-status?

PRV understryker utredarens analys och slutsats att det är mycket viktigt för Sverige att PRV kan behålla sin PCT-status. PCT-statusen handlar om mycket mer än möjligheten att lämna in internationella ansökningar hos PRV. Den är en förutsättning för kvaliteten även på nationella

ansökningar och i förlängningen även för att Sverige ska kunna ha en effektiv immaterialrättsmyndighet och den kunskapsresurs det innebär. PCT-statusen är en garanti för att PRV ska kunna upprätthålla kompetens på den höga nivå myndigheten har idag och därigenom förse branschen och samhället med hög kompetens och kunskap. Dessutom ger PCT-statusen Sverige förutsättningar att verka för förbättringar av immaterialrättsystemen i internationella konventioner och bygga upp internationella allianser. Det är viktigt för Sverige och svenska företag.

Avsnitt 8.1.3

Bör PRV inrikta sig på att stärka den nationella verksamheten eller söka internationella allianser?

PRV håller med utredaren om att det är viktigt att myndigheten bygger upp internationella allianser. Myndigheten samarbetar redan i stor utsträckning med exempelvis OHIM och ser gärna samarbete med flera internationella och regionala organisationer. Detta kopplar även till det föreslagna utökade uppdraget inom information och kunskapspridning.

Avsnitt 8.2

Utredningens målbild

PRV ser betänkandet som en bra bit på väg mot en IP-strategi för Sverige. Det är naturligt att ge det föreslagna rådet för immateriella tillgångar i uppgift att formulera en sådan strategi för hantering av immateriella tillgångar.

Inrätta ett Råd för immateriella tillgångar (Avsnitt 8.3 – 8.4)

Avsnitt 8.3

Inrätta ett Råd för immateriella tillgångar

PRV tillstyrker utredarens förslag.

PRV ser ett flertal konkreta uppgifter för rådet:

- Ta fram en strategi för hantering av immateriella tillgångar för Sverige
- Ge inspel till statliga initiativ, såsom till regeringens Innovationsråd, Team Sweden och liknande initiativ
- Initiera samverkansgrupper, till exempel inom piratkopiering, kulturella och kreativa näringar, med flera
- Föreslå initiativ inom forskning och utveckling
- Uppföljning av myndigheter enligt förslag 8.5

PRV föreslår att regeringen utser representanter i rådet i dialog med PRV.

PRV tillstyrker förslaget att tillsätta ett råd för immateriella tillgångar, och tycker att namnet på ett tydligt sätt visar på vad ett sådant råd bör arbeta med.

Immaterialrätt är angeläget och intressant först i ett sammanhang. Internationaliseringen av näringslivet ökar dessutom betydelsen av strategisk hantering av immateriella värden och tillgångar. Utbyte av information och erfarenheter ökar möjligheten att synliggöra samskapsområden mellan olika aktörer. Det är alltså viktigt med input till och från både aktörer som representerar näringslivet och aktörer som arbetar för att stötta näringslivet i Sverige. Genom att knyta dem till sig i ett råd för immateriella tillgångar ges PRV bättre förutsättningar att svara upp mot behov hos näringslivets och innovationssystemets aktörer, samtidigt som aktörerna ges bättre förutsättningar att uppmärksamma alla de sammanhang där immaterialrätt är viktigt för dem och deras målgrupper.

PRV är en naturlig och strategiskt väl vald placering av rådet. Myndigheten är en neutral part, direkt under näringsdepartement som arbetar i de nationella och internationella sammanhang som styr immaterialrätten genom konventioner och regelverk.

Det finns ett flertal konkreta uppgifter där ett råd för immateriella tillgångar skulle fylla en central funktion:

- **Strategi för hantering av immateriella tillgångar för Sverige**
Sverige saknar en strategi för hantering av immateriella tillgångar, en så kallad IP-strategi, vilket många andra länder har. Betänkandet ger en mycket bra utgångspunkt och det är en lämplig första uppgift för rådet att ta fram en sådan strategi.
- **Ge inspel till statliga initiativ**
Rådet bör också arbeta för att ge inspel till statliga initiativ, till exempel till regeringens Innovationsråd, internationaliseringsinitiativ från staten såsom Team Sweden och liknande initiativ.
- **Initiera samverkansgrupper**
Inom relevanta områden, till exempel piratkopiering, kulturella och kreativa näringar, med flera, bör rådet ta initiativ till att skapa samverkansgrupper.
- **Forskning och utveckling**
Rådet bör föreslå initiativ inom forskning och utveckling. Exempelvis initiera forskning inom immaterialrättens roll för tillväxt och innovation.
- **Uppföljning**
Rådet bör få i uppdrag att följa upp arbetet hos myndigheter och statliga bolag som, i enlighet med betänkandets avsnitt 8.5, får betydelsen av immateriella tillgångar betonat i sina styrdokument.

Vid inrättandet av ett råd för immateriella tillgångar bör man dra nytta av framgångsrika exempel, till exempel kan [OHIM Observatory](#)¹ agera förebild. OHIM Observatory är uppbyggt med en modell där ett nätverk av experter och användare ger goda förutsättningar för väl förankrade förslag.

PRV föreslår att regeringen utser representanter i rådet i dialog med PRV.

Avsnitt 8.4

Förstärk kunskapsutvecklingen om sambandet mellan immateriella tillgångar, innovation och ekonomisk tillväxt

PRV tillstyrker utredarens förslag.

PRV bör få i uppdrag att leverera indata till forskningen.

PRV föreslår att man närmare analyserar vilken summa som bör avsättas för forskningen.

PRV tillstyrker utredarens förslag. Myndigheten vill samtidigt understryka att det finns ett mycket stort behov av att visa på vilket sätt en strategisk hantering av immateriella tillgångar påverkar, både på mikronivå, det enskilda företagens ekonomi, och på makronivå Sveriges konkurrenskraft. Dessutom behövs forskning för att säkerställa beslutsunderlag som ger förutsättningar att utveckla själva rättsområdet, immaterialrätten, på ett sätt som gynnar samhället i stort.

Det finns exempel på denna typ av forskning, men insatserna är idag inte samordnade utan bedrivs utifrån enskilda eldsjälares engagemang, snarare än utifrån ett samlat nationellt intresse. Det finns intressanta forskningsprojekt som väl tjänar som exempel på vad den sammanhållna och konsekventa kunskapsutveckling inom fältet som utredaren föreslår skulle kunna ge. Två av dessa är:

¹ <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/about-us>

- Hans Lööf (professor, KTH) och Paolo Soldinis (associate professor, Handelshögskolan i Stockholm) arbete med att koppla ekonometrisk data till immaterialrättsstatistik för att undersöka om det vetenskapligt går att koppla ekonomisk utveckling, samt eventuellt andra parametrar, till immaterialrättsaktivitet.
- Ulf Petrussons (professor, Göteborgs Universitet) arbete vid Institutet för innovation och samhällsförändring för en professionell hantering av immateriella tillgångar i forskning och nyttiggörande.

Man bör i detta sammanhang också jämföra med vad Entreprenörskapsforum har inneburit för kunskapsutvecklingen när det gäller entreprenörskap. Sambanden mellan immateriella tillgångar, innovation och ekonomisk tillväxt torde vara ett lika viktigt och intressant forskningsområde.

Det är i detta sammanhang värt att notera att PRV också har en viktig funktion att fylla som leverantör av indata till projekten. Myndigheten är väl lämpad att hjälpa forskare med att till exempel ta fram statistik, eller söka efter och tolka information i immaterialrättsdatabaser.

Integrera arbete med immateriella tillgångar i myndigheter och statliga bolags verksamhet (Avsnitt 8.5)

Avsnitt 8.5

Betona betydelsen av immateriella tillgångar i styrdokument för vissa myndigheter och statliga bolag

PRV välkomnar utredarens förslag, men rekommenderar att ytterligare myndigheter, till exempel Tillväxtverket, omfattas.

Upphandlingsmyndigheten och PRV bör få ett gemensamt uppdrag att tillsammans ge stöd i frågor om innovationsupphandling.

PRV bör få i uppdrag att ta fram en strategi och hitta samarbetspartners för att säkerställa kompetensförsörjningen hos offentliga aktörer på regional och lokal nivå.

Det föreslagna rådet för immateriella tillgångar bör få i uppgift att följa upp arbetet hos de myndigheter och organisationer som omfattas av den föreslagna skrivningen i sina instruktioner.

PRV bör få i uppdrag att ordna workshops/ utbildningar/ projekt/ seminarier för myndigheter och statliga bolag.

PRV välkomnar utredarens förslag. De myndigheter som föreslås av utredaren är mycket relevanta, men PRV anser att listan inte är komplett. Myndigheter och statliga organisationer som inte direkt arbetar med frågor kring immaterialrätt har en stor påverkan på värdeskapande i immateriella tillgångar. Det är inte självklart för dessa organisationer att skapa sig en förståelse för vikten av att hantera de tillgångar som de bidrar till att skapa, och hur immaterialrätt kan användas som verktyg för detta.

PRV anser det därför angeläget att utöver de av utredaren föreslagna myndigheter och statliga bolag, även följande omfattas av förslaget: Tillväxtverket, alla upphandlingsstödjande myndigheter, myndigheter som ingår i nätverket ”Starta och driva företag”, alla statligt finansierade forskningsinstitut samt myndigheter som initierar och finansierar innovationsprojekt.

- **Tillväxtverket**

I Tillväxtverkets uppdrag att främja hållbar näringslivsutveckling och regional tillväxt samt genomföra strukturfondsprogram bör vikten av immaterialrätten lyftas fram tydligare. Konkreta exempel är arbetet med verksamt.se, Enterprise Europe Network (EEN), affärsutvecklingscheckar, arbetet med att genomföra insatser för att förbereda små och medelstora företag för internationalisering, de regionala partnerskapen samt branschdialoger liksom den som förts med kulturella och kreativa näringar. Tillväxtverket är en mycket viktig aktör då myndigheten genom sitt uppdrag har en regional förankring. För att nå ut till Sveriges entreprenörer krävs samverkan på regional nivå.

- **Alla upphandlingsstödjande myndigheter**

Krav på att inte köpa piratkopierade produkter vid upphandling och innovationsupphandling tjänar som två tydliga exempel på varför alla upphandlingsstödjande myndigheter bör omfattas av förslaget. Svenskt Näringslivs rapport från maj 2015

”[Immaterialrättsintrång och piratkopiering – En studie av hur svenska börsbolag drabbas](#)”² ger tydliga exempel på hur intrång i immaterialrätt är ett stort och växande problem. Upphandlande myndigheter behöver därför ställa krav som säkerställer att man undviker piratkopierade produkter. När en upphandlande myndighet avser att engagera sig i innovationsupphandling är kunskap om immaterialrätt en förutsättning för att lyckas få utväxling på de innovativa lösningar som upphandlas. Kunskapen behövs bland annat för att hitta en fördelning av rättigheter som medför ekonomiska incitament och vinning för båda parter. [Regeringens satsning på tidig dialog](#)³ tillsammans med bland andra kommuner och landsting riskerar att gå om intet om det inte samtidigt finns immaterialrättslig kompetens hos dem som ska driva projektet.

Upphandlingsmyndigheten är speciellt viktig i dessa frågor, och bör få uppdraget att tillsammans med PRV ge stöd i frågor om innovationsupphandling.

- **Myndigheter som ingår i nätverket ”Starta och driva företag”**

Myndigheter som ingår i nätverket ”Starta och driva företag” är viktiga för små och medelstora företag och har en central roll för att säkerställa att företagen har förutsättningar att skapa värde ur sina immateriella tillgångar.

- **Alla statligt finansierade forskningsinstitut**

Forskningsinstitutens arbete leder till att immateriella tillgångar skapas och det är angeläget att dessa värden tillvaratas. Utöver RISE bör exempelvis även IVL Svenska miljöinstitutet omfattas av förslaget.

- **Myndigheter som initierar och finansierar innovationsprojekt**

De myndigheter som initierar och finansierar projekt inom svensk innovation behöver ha och sprida kunskap om frågor kopplade till immaterialrätt. Exempel på sådana myndigheter är Post- och Telestyrelsen (PTS) och Svenska institutet.

Utöver ovanstående är det av vikt att understryka att hela Almis organisation behöver omfattas, inte bara Almis innovationsrådgivare. Beslut om finansiering kräver kunskap om värdet av immateriella tillgångar.

Det är dessutom angeläget att på både regional och lokal nivå säkerställa kompetensförsörjningen. Exempelvis skulle de regionala innovations- och/eller utvecklingsstrategierna kunna användas för att även omfatta frågor om hantering av immateriella tillgångar och immaterialrätt. För att nå ut brett föreslår PRV att myndigheten får i uppdrag att ta fram en strategi och hitta samarbetspartners för att säkerställa kompetensförsörjningen hos offentliga aktörer på regional och lokal nivå.

---

²http://www.svensknaringsliv.se/migration_catalog/Rapporter_och_opinionsmaterial/Rapporter/immateri_alrattsintrangpdf_617512.html/BINARY/Immaterialr%C3%A4ttsintr%C3%A5ng.pdf

³<http://upphandling24.idg.se/2.1062/1.622008/regeringen-prioriterar-tidig-dialog>

PRV vill understryka vikten av att de föreslagna skrivningarna i styrdokumentet inte förblir bara ord. Redan tidigare rapporter och utredningar har uppmanat innovationsmyndigheter att arbeta mer strategiskt för att tillvarata de immateriella tillgångar som skapas av svenska innovativa företag och forskningsprojekt. Sverige halkar ändå efter i ett internationellt perspektiv. Det är därför essentiellt att arbetet följs upp samt att de myndigheter och organisationer som får betydelsen av immateriella tillgångar betonat i sina styrdokument får det stöd de behöver för att förslaget i sig ska kunna omsättas i praktiken på ett effektivt sätt. PRV föreslår därför att det föreslagna rådet för immateriella tillgångar får i uppgift att följa upp arbetet hos de myndigheter och organisationer som omfattas av skrivningen i sina instruktioner. Därutöver bör PRV få i uppdrag att ordna workshops/ utbildningar/ projekt/ seminarier som ger myndigheter och organisationer adekvat stöd och som ger förutsättningar för att förslaget ska kunna omsättas i praktiken.

Ge finansiellt stöd till hantering av immateriella tillgångar ur ett affärsstrategiskt perspektiv (Avsnitt 8.6)

Avsnitt 8.6

Förläng Vinnovas uppdrag att finansiellt stödja företags hantering av immateriella tillgångar

PRV tillstyrker utredarens förslag.

VINNOVA bör få i uppdrag att erbjuda ett ekonomiskt stöd som är specifikt dedikerat till företags hantering av immateriella tillgångar.

De organisationer som förmedlar det ekonomiska stödet behöver säkerställa att det finns förutsättningar för den kompetenshöjning som processen är utformad att ge.

Det föreslagna beloppet om 10 miljoner kronor bör utvärderas efter några år.

Innovationskontoren, inkubatorer och science parks bör få i uppdrag att erbjuda ett ekonomiskt stöd för finansiering av patentansökningar, riktade till forskningsprojekt och riktigt unga företag.

PRV tillstyrker utredarens förslag och understryker att de erfarenheter som dragits under pilot-test av de så kallade IP-checkarna under 2012-2014 ska tas till vara, se bilaga 1 "Redovisning av uppdrag att genomföra insatser för att öka små och medelstora företags konkurrenskraft". Dessa erfarenheter säger bland annat att IP-checken varit en ögonöppnare, både för företag och för många rådgivare. Många av företagen insåg värdet av arbetet med att ta fram en strategi för att hantera de immateriella tillgångarna först efter genomfört arbete. En majoritet av såväl företag, rådgivare som konsulter bedömde i enkäter att det arbete IP-checken finansierar ger stor affärsstrategisk nytta. Erfarenheterna visade också att det är viktigt att rådgivarna ser den centrala roll de spelar för att säkerställa beställarkompetens och kvalitet på slutresultatet, både för det enskilda företaget och för satsningen som helhet.

Arbetet med att etablera det ekonomiska stödet har inneburit ett värdefullt samarbete mellan VINNOVA och PRV, där VINNOVA:s kompetens att hitta effektiva former för hantering av bidragsgivning och uppföljning kombineras med PRV:s kompetens inom immaterialrätt. Det finansiella stödet som inrättats 2015 under VINNOVA:s innovationscheckar kan användas till vitt spridda saker. VINNOVA bör få i uppdrag att erbjuda ett ekonomiskt stöd som är specifikt dedikerat till företags hantering av immateriella tillgångar. Anledningen till att denna strikta styrning föreslås är att det finns en överhängande risk att det viktiga arbetet med att arbeta fram ett affärsstrategiskt sätt att hantera de immateriella tillgångarna annars prioriteras ned.

PRV vill också understryka vikten av att tillvarata den kompetenshöjning för de offentliga rådgivarna i systemet som det finansiella stödet är utformat att ge. Därför behöver de organisationer som förmedlar det ekonomiska stödet säkerställa att det finns förutsättningar för denna kompetenshöjning.

Det föreslagna beloppet om 10 miljoner kronor bör ses över efter några år för att säkerställa att det ligger på den nivå som bedöms anpassad för att gynna Sverige och svenskt näringsliv.

Många uttrycker att det också finns ett behov av ett ekonomiskt stöd för finansiering av patentansökningar, inte minst för forskningsprojekt och riktigt unga företag. Innovationskontoren, inkubatorer och science parks spelar en viktig roll i detta sammanhang och bör erbjuda en sådan finansiering.

Behåll PRV:s fokus på kärnverksamheten och utöka myndighetens informationsuppdrag (Avsnitt 8.7 – 8.8)

Avsnitt 8.7

Förstärk PRV:s verksamhet inom information och kunskapsspridning

PRV välkomnar utredarens förslag.

Följande målgrupper bör prioriteras för PRV:s informations- och kunskapsspridningsuppdrag:

- innovativa små och medelstora företag
- rådgivande aktörer inom innovationssystemet
- universitet och högskolor (såväl ledningsnivå, innovationskontor och forskargrupper som studenter)
- innovationsstödjande myndigheter
- forskningsfinansiärer
- beslutsfattare
- allmänheten
- unga entreprenörer
- gymnasie- och grundskola
- professionella aktörer som ombud och storföretag

Det bör ingå i PRV:s uppdrag att ha kunskap om och kunna ge information om:

- hela det rättsområde som har bäring på immaterialrätten
- immaterialrätt i ett internationellt perspektiv

PRV välkomnar utredarens förslag avseende ett utvidgat uppdrag vad gäller insatser för att öka kunskapen om immaterialrättens innehåll, inklusive upphovsrätt, och hela det immaterialrättsliga systemet. Som utredaren beskriver behövs en kunskapshöjning generellt i Sverige. Basnivån av kunskaper är låg, eller saknas till och med helt, på många centrala positioner i samhället. Även många beslutsfattare saknar en grundläggande förståelse för vikten av att immateriella tillgångar tas om hand och hur immaterialrätten kan användas som affärsstrategiskt verktyg för detta.

Ett långsiktigt och kontinuerligt arbete där informations- och kunskapsspridande insatser både intensifieras och diversifieras behövs. Ämnet immaterialrätt är i de flesta fall inte intuitivt relevant och informationsinsatser behöver därför i mycket hög grad anpassas för att tilltala olika målgrupper. PRV:s informations- och marknadsinsatser riktar idag i huvudsak in sig mot fyra strategiska målgrupper: professionella aktörer som ombud och storföretag, aktörer inom innovationssystemet, universitet och högskolors innovationscentra samt innovativa små och medelstora företag (SMF). Att arbetet i stort är begränsat till dessa målgrupper är en ren resurs-

fråga. Ett utökat uppdrag och mandat behöver ge utrymme för ett både intensifierat och diversifierat arbete. PRV föreslår att följande målgrupper prioriteras för PRV:s informations- och kunskapsspridningsuppdrag:

- innovativa små och medelstora företag
- rådgivande aktörer inom innovationssystemet
- universitet och högskolor (såväl ledningsnivå, innovationskontor och forskargrupper som studenter)
- innovationsstödjande myndigheter
- forskningsfinansiärer
- beslutsfattare
- allmänheten
- unga entreprenörer
- gymnasie- och grundskola
- professionella aktörer som ombud och storföretag

Banker, revisorer, advokatbyråer och reklambyråer är exempel på andra målgrupper som har behov av information och kunskap inom immaterialrätt och som också bör omfattas på ett mer generellt plan.

Immaterialrätten består av ett antal överlappande system; exempelvis kan design skyddas av såväl mönsterrätt som varumärkesrätt och upphovsrätt samt marknadsföringsrätt. För att PRV skall kunna ge ett fullgott stöd till näringslivet och fullgöra det föreslagna uppdraget, bör därför hela det rättsområde som har bäring på immaterialrätten också inkluderas i PRV:s uppdrag när det gäller information och kunskapsspridning.

Företag och andra aktörer är också beroende av kunskap om immaterialrättsliga system i flera länder. Ansökningar om immateriella rättigheter för den svenska marknaden sjunker, men svenska företag söker alltmer internationellt. PRV bör därför också få i uppdrag att ge information om immaterialrätt på andra marknader i ännu större utsträckning än idag.

Avsnitt 8.8

Ändra PRV:s namn till Myndigheten för immateriella rättigheter

PRV välkomnar utredarens förslag att utvidga myndighetens namn så att hela immaterialrätten mer explicit innefattas, men är tveksam till om det är värt det omfattande arbete som ett komplett namnbyte innebär.

PRV pekar på möjligheten att myndigheten själv lägger till en så kallad tag-line som beskriver myndighetens uppdrag i ord, samtidigt som förkortningen PRV behålls.

PRV välkomnar utredarens förslag att utvidga myndighetens namn så att hela immaterialrätten mer explicit innefattas, men är tveksam till om det är värt det omfattande arbete som ett komplett namnbyte innebär.

Namnet Patent- och registreringsverket leder, som utredaren påpekar, tankarna främst till patent. Det medför en svårighet att kommunicera betydelsen och vidden av myndighetens verksamhetsområde. För att på ett bättre sätt nå målgrupper som är i behov av myndighetens information och kunskap är det ett i sig välkommet förslag att ändra myndighetens namn. Ett namnbyte innebär också goda möjligheter att dra nytta av det nyhetsvärde som ett nytt namn medför och en möjlighet att via media nå ut med information om immaterialrätt och immateriella tillgångars betydelse.

Ett namnbyte innebär dock ett stort arbete och ett flertal följdkonsekvenser såsom ändring av namn i lagtext, mallar och trycksaker. Som exempel nämns också domännamnet ”prv.se” och det omfattande, strukturerade arbete som bedrivits i syfte att peka allmänheten med frågor kring immaterialrätt till PRV. Konsekvenser och kostnader till följd av ett eventuellt namnbyte bör

därför utredas närmare innan ett sådant beslut fattas. De kostnader som ett namnbyte innebär skulle PRV ha svårt att bära, och ett särskilt anslag för detta skulle behövas för att inte kärnverksamheten ska påverkas.

PRV pekar därför på möjligheten att myndigheten själv lägger till en så kallad tag-line som beskriver myndighetens uppdrag i ord, samtidigt som förkortningen PRV behålls. Denna förändring är mindre resurskrävande, kan göras på myndighetens eget initiativ, och kan tjäna syftet att kommunicera ett bredare verksamhetsområde.

Ändra PRV:s finansieringsform till anslag (Avsnitt 8.9 – 8.10)

Avsnitt 8.9

Ändra finansieringsform för PRV till anslagsfinansiering

PRV ställer sig positiv till utredarens förslag.

PRV förespråkar ett ramanslag för myndighetens offentligrättsliga verksamhet och att PRV disponerar avgiftsintäkterna från uppdragsverksamheten.

PRV håller med utredaren om att verksamheten inte uppfyller kriterierna att vara avgiftsfinansierad enligt de riktlinjer som utredningen hänvisar till.

PRV ställer sig positiv till utredarens förslag. PRV förespråkar ett ramanslag för myndighetens offentligrättsliga verksamhet och att PRV disponerar avgiftsintäkterna från uppdragsverksamheten.

PRV:s verksamhet är idag underfinansierad. Myndigheten disponerar bara delar av avgiftsintäkterna, då medel även avsätts på inkomstitel. PRV bedömer att det skulle vara rimligt att klara servicemålen om myndigheten, som utredaren föreslår, får ett ramanslag som i stort harmoniserar med de totala avgiftsintäkterna till myndigheten, inklusive de medel som innevarande år avsätts på inkomstitel och de av PRV sedan tidigare föreslagna avgiftsjusteringarna.

Med ett ramanslag för myndighetens offentligrättsliga del får PRV möjlighet till en mer förutsägbar planering, vilket ger förutsättningar att nå både servicemålen och en balanserad ekonomi. Det är viktigt att notera att PRV:s verksamhet och ekonomi inte kan ses utifrån en ettårscykel utan måste ses över en längre tidsperiod på 3-5 år. För att säkerställa en rimlig verksamhetsplanering är det några särdrag med PRV:s ekonomi som behöver beaktas.

- PRV:s intäkter varierar från år till år, vilket dels beror på myndighetens avgiftsstruktur, vilken följer internationella regler, och dels på att inflödet av ansökningar varierar över tid.
- PRV tar in årsavgifter för svenska EP-patent och gör utbetalningar till Europeiska patentmyndigheten (EPO) på stora belopp varje kvartal.
- PRV har, för att möta kunders behov, ett så kallat depositionskonto där kunderna kan deponera medel att använda för framtida betalning av avgifter och ersättningar.
- PRV har ett stort behov av IT-utveckling för att klara en effektiv verksamhet, för att klara statens krav på en effektiv e-myndighet i framtiden, för att uppnå förenkling för företag och sökande, och för att kunna delta i internationella samarbeten.

Avsnitt 8.10

Höj avgifterna för patent

PRV bedömer att en mindre höjning av årsavgifterna och en gradvis höjning av ansökningsavgifterna skulle vara att föredra framför en större enskild ökning av ansökningsavgiften.

PRV bedömer att en mindre höjning av årsavgifterna och en gradvis höjning av ansökningsavgifterna skulle vara att föredra framför en större enskild ökning av ansökningsavgiften. Avgifterna i det svenska systemet är utifrån en internationell jämförelse låga och årsavgiften har legat på samma nivå sedan 2012. Om man tittar på kostnadsläget i jämförbara länder ligger Sverige lågt, även efter föreslagen avgiftsökning, se bilaga 3. PRV gör därför bedömningen att det finns utrymme för en mindre avgiftshöjning samtidigt som kundernas intressen tas tillvara.

En regelbunden avgiftsjustering cirka vartannat år erbjuder goda förutsättningar för att uppnå en balanserad ekonomi, också över tid.

Förbättra hanteringen av immateriella tillgångar inom utbildning och FoU-verksamheter (Avsnitt 8.11 – 8.12)

Avsnitt 8.11.1

Forskningsfinansierande myndigheter bör utarbeta planer för hantering av immateriella tillgångar

PRV välkomnar utredarens förslag, men föreslår att förslaget stärks genom att samtliga forskningsfinansierande statliga organisationer och myndigheter omfattas.

PRV bör få i uppdrag att, inom ramen för förslaget, samordna utbildning för aktörerna.

De myndigheter och organisationer som omfattas av förslaget bör ges i uppdrag att etablera samarbete med PRV.

PRV välkomnar utredarens förslag, men föreslår att förslaget stärks genom att samtliga forskningsfinansierande statliga organisationer och myndigheter omfattas. Fouriertransform och Inlandsinnovation utgör exempel på sådana organisationer som inte omfattas av utredarens förslag, men som är högst relevanta för att tillgodose att offentliga medel används till att bygga upp ett värde i välhanterade immateriella tillgångar.

Bra research innan start är av avgörande betydelse för att kunna starta rätt forskningsprojekt, på rätt nivå, och med rätt samarbetspartners. Stora forskningsprojekt bör alltid föregås av omvärldsanalys av forskningens områden i all publicerad litteratur, där patentinformation utgör en omistlig del. För att kunna ställa rätt frågor och kräva svar på dessa frågor, behöver forskningsfinansierarna öka sin kunskap, sin beställarkompetens. För att projekten ska kunna besvara frågorna behöver man också avsätta en del av de anslagna medlen till att utreda dem. Därför är även förslaget 8.11.2 mycket angeläget.

Uppdraget att utarbeta planer, enligt utredarens förslag, behöver därför föregås av utbildning inom immaterialrätten för att förslaget ska få tänkt effekt. Utbildningen ska ha till syfte att öka beställarkompetensen hos de forskningsfinansierande aktörerna. Det är, på samma sätt som att man inom näringslivet utbildar ledningsgrupper inom strategisk hantering av immateriella tillgångar, viktigt att även högsta ledningen för dessa statliga organ har den kompetens som krävs för att säkerställa att de immateriella tillgångar som genereras i forskningsprojekt som bedrivs i anknötning till den egna organisationen tas om hand på bästa sätt. Detta gäller såväl universitetsledning som de styrande organen hos rena forskningsfinansierare. PRV bör få i uppdrag att, inom ramen för förslaget, samordna utbildningen för aktörerna.

PRV ser att myndighetens kompetens inom immaterialrätten kan komma till nytta i arbetet med att utarbeta dessa planer. De myndigheter och organisationer som omfattas bör därför ges i uppdrag att etablera samarbete med PRV.

Avsnitt 8.11.2

Forskningsfinansierande myndigheter bör tillåta att 1 procent av medlen används till att utreda frågeställningar kring immateriella tillgångar

PRV välkomnar utredarens förslag,

Förslaget bör stärkas genom att samtliga forskningsfinansierande statliga organisationer och myndigheter får i uppdrag att avsätta 1 procent av medlen till att i relevanta fall utreda frågeställningar kring immateriella tillgångar.

Underlaget till den så kallade IP-checken bör användas som stöd i dessa utredningar, för att säkerställa att fokus hamnar på att utreda strategisk hantering av immateriella tillgångar.

PRV välkomnar utredarens förslag, men vill se en tydligare skrivning och anser att alla relevanta organisationer och myndigheter ska omfattas för att förslaget ska få avsedd effekt. PRV föreslår därför att utredarens förslag stärks genom att samtliga forskningsfinansierande statliga organisationer och myndigheter får i uppdrag att avsätta 1 procent av medlen till att i relevanta fall utreda frågeställningar kring immateriella tillgångar.

PRV önskar också att formuleringen ”utreda frågeställningar kring immateriella tillgångar” förtydligas så att det blir tydligt vilken typ av utredning som avses. PRV föreslår att det underlag som arbetats fram av VINNOVA och PRV till den så kallade IP-checken används som stöd i dessa utredningar för att säkerställa att fokus hamnar på att utreda strategisk hantering av immateriella tillgångar, se bilaga 2 ”Finansiering av strategi för immateriella tillgångar för små och medelstora företag”.

Avsnitt 8.12.1

Förstärk innovationskontorens roll för en strategisk hantering av immateriella tillgångar vid universitet och högskolor

PRV tillstyrker utredarens förslag.

Innovationskontoren bör få i uppdrag att samverka med PRV

PRV bör få i uppdrag att samordna aktiviteter inom immaterialrätt för innovationskontoren.

Innovationskontoren, inkubatorer och science parks bör få i uppdrag att erbjuda ett ekonomiskt stöd för finansiering av patentansökningar, riktade till forskningsprojekt och riktigt unga företag.

PRV tillstyrker utredarens förslag. För att lösa det problem med bristande integration mellan det innovationsstödjande arbetet och utbildning och forskning som utredaren beskriver behövs en bättre förståelse för den länk patent utgör mellan grundforskning och kommersiellt fungerande innovationer. Patent utgör å ena sidan en rik och strukturerad informationskälla som speglar allt från grundforskning till tillämpad forskning till kommersiella intressen. Samtidigt är patent ett affärsmässigt instrument för att säkra konkurrenskraft och möjliggöra investeringar, samarbeten och affärsutveckling. Innovationskontoren är väl lämpade för att på sina respektive lärosäten tydliggöra denna länk.

För att utnyttja kompetens och erfarenhet inom staten är det angeläget att säkerställa ett erfarenhetsutbyte innovationskontoren emellan samt mellan innovationskontoren och PRV. Därför bör innovationskontoren få i uppdrag att samverka med PRV och PRV bör få i uppdrag att samordna aktiviteter inom immaterialrätt för innovationskontoren. Exempelvis kan nätverket av innovationskontorens IP-kunniga utnyttjas för att sprida kompetens inom innovationskontors-

sfären. Nätverket kan då få i uppgift att samarbeta med PRV i vissa frågor, såsom att kvalitets-säkra innovationskontoren inom immaterialrätt och hantering av immateriella tillgångar.

Det finns också, utöver den finansiering som föreslås i avsnitt 8.6, ett behov av en finansiering av patentansökningar, inte minst vid universitet och högskolor. Innovationskontoren bör, tillsammans med inkubatorer och science parks, få i uppdrag och medel för att tillhandahålla en sådan finansiering.

Avsnitt 8.12.2

Öka kunskapen om användning av patentinformation inom forskning

PRV välkomnar utredarens förslag.

PRV välkomnar utredarens förslag. Behov, möjligheter och exempel beskrivs väl i betänkandet, och det erbjuder därmed en bra utgångspunkt för PRV att i samverkan med viktiga intressenter arbeta fram ett förslag till hur patentinformation i ökad utsträckning kan användas som underlag inom forskning och forskningsfinansiering.

Det är värt att notera att det inte är tillgången till informationen i sig, eller ens tillgången till de verktyg som kan extrahera informationen, som är den avgörande faktorn för om patentinformation ska komma till nytta. Kompetensen hos den som söker och extraherar information är helt avgörande för att ringa in rätt information. Utan rätt kompetens är risken stor att beslut fattas på fel underlag.

Avsnitt 8.12.3

Uppmuntra införandet av kurser om immaterialrätt och immateriella tillgångar i masterprogram och forskarutbildning

PRV välkomnar utredarens förslag, men anser att det behöver kompletteras med att lärosätenas instruktioner slår fast att utbildning inom immaterialrätt ska ges på relevanta utbildningsprogram.

Lärosätena bör få i uppdrag att samverka med PRV för att säkerställa att immaterialrätt och immateriella tillgångar ingår i läroplanen på givna utbildningar.

PRV välkomnar utredarens förslag, men anser att det behöver kompletteras med att lärosätenas instruktioner slår fast att utbildning inom immaterialrätt ska ges på relevanta utbildningsprogram.

För att säkerställa en tillräckligt hög kunskap bör lärosätenas instruktioner ändras så att det åligger dem att säkerställa utbildning inom immaterialrätt på alla mastersutbildningar inom juridik, teknik, naturvetenskap och ekonomi samt på alla utbildningar inom design, formgivning, reklam och marknadsföring. Det finns exempel från våra grannländer där man inom vissa utbildningar infört kurser inom immaterialrätt och immateriella tillgångar för alla studenter.

PRV samarbetar redan i liten skala med några svenska lärosäten. Dessa samarbeten sker på frivillig basis och drivs utifrån enskilda personers eller institutioners engagemang, där man sett vikten av att immaterialrätt och immateriella tillgångar diskuteras redan på grundutbildningsnivå. PRV driver exempelvis kurser på mastersnivå vid Göteborgs Universitet och Chalmers, på doktorandnivå tillsammans med innovationskontoret Fyrklövern, samt tidigare en distansutbildning vid Borås Högskola. Erfarenheter från dessa samarbeten kan utgöra ett utmärkt underlag vad gäller tid, effekt och resurs från PRV till regeringen inför kommande arbete. Dessa samarbeten visar också att olika lärosäten har olika behov. PRV vill därför betona att ordet kurser inte bör tolkas strikt, utan kan innefatta olika typer av samarbeten och även innebära till exempel praktik, examensarbeten, projektarbeten, med mera. PRV bör sträva efter att hitta samarbetsformer som passar det individuella lärosätet. PRV föreslår att lärosätena får i uppdrag att

samverka med myndigheten för att säkerställa att immaterialrätt och immateriella tillgångar ingår i läroplanen på ovan nämnda utbildningar.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Susanne Ås Sivborg efter föredragning av projektledaren Cecilia Fröderberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit chefsjuristen Karin Bergh, avdelningschefen Frida Ekeberg, avdelningschefen Patrik Rönnqvist, personaldirektören Gunilla Ström, avdelningschefen Margareta Ternell samt chefscontrollern Jan Wernersson.

Susanne Ås Sivborg

Cecilia Fröderberg